СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LV. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, пятниця, 17-го жовтня 1947. No. 242. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, October 17, 1947. VOL. LV.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНВЕНЦІЯ КІО ПІДТРИМУЄ ПЛЯН МАРШАЛА ПІСЛЯ ЙОГО ПРОМОВИ

Бостон, 15 жовтня. — Секретар стейту Джордж С. Маршал виголосив промову на конвенції Конгресу Індустріяльних Організацій. У ній він розвинув думку, що в теперішнім світі йде боротьба за те, чи людство має бути свобідне при організуванні власного способу життя, чи має піддатися під диктатуру горстки людей, яка завлащує собі свавільно владу. Обороняючи закордонну політику Злучених Держав, Маршал згадав за права робітників, які залежні від існування громадянських вольностей. Він пригадав, що одною з перших жертв диктаторських режимів головно в поліційній державі, є право робітників до переводження організацій оборони своїх інтересів.

Більша частина 600 делегатів конвенції завзято оплескувала промову Маршала, а менша частина, яку вважають за прокомуністичну, встала лише під примусом на знак пошани для секретаря закордонних справ і тримала руки остенцайно в кишенях. Зате предсідник КІО, Филип Морей, обговорюючи промову Маршала, заявив, що КІО підтримує Плян Маршала, а коли треба буде, то піде навіть поза його Плян. Резолюція конвенції в заграничних справах начеркнена дуже обережно, щоб не визивати лівих елементів, одначе признає потребу розумної програми для післявоенної регабілітації.

Американська Федерація Праці ухвалює мільйон долярів на політичну акцію.

Сан Франсиско. — Конвенція А.Ф.П. одобрила ухвалу екзекутивної ради, щоб призбирати одномільйоновий фонд на „розголос і освідомлення" під час виборів в наступному році. Ця сума має бути розложена на всіх членів А.Ф.П. Вони мають дати по одному центові впродовж 26 тижнів. — На конвенції виринув спір про юрисдикцію дистрикту 50 майнерської юнії який обєднує різні роди праці й шкодить іншим юніям. Дискусія звернулася в головній мірі проти Джана Л. Луїса, який саме є прихильником такої тактики.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДКЛИКАЄ ДЕРЖАВНІ БЕНКЕТИ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ХАРЧІВ.

Вашинґтон. — Білий Дім рішився перевести товариський сезон скромно з огляду на конечність щадження харчових припасів. В короткій оповістці для преси сказано, що президент наказав відкликати державні бенкети в цьогорічному сезоні, щоб заощадити харчі голодним в Европі. В оповістці не сказано, чи президент і його рідня будуть брати участь в бенкетах, на які хтось їх запросить.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИВЕРНЕННЯ КОНТРОЛІ ХАРЧІВ.

Ню Йорк, 16 жовтня. — Посадник міста Вилієм О'Двайер вислав учора телеграму до голови президентського Громадянського Харчового Комітету Чарлса Локмана з висловами переконання, що програма зберігання харчів засуджена на невдачу, коли не буде привернена урядова контроля цін. Цю телеграму вислав посадник у відповідь на пригадку Локмана, щоб перевести в місті Ню Йорку харчову програму. Посадник обіцяв зробити все, що в його силі, одначе заявив, що для повного успіху треба привернути контролю цін і систему пайкування.

ВРЯТОВАНІ З ЛІТАКА НА МОРЮ ВЕРТАЮТЬСЯ КОРАБЛЕМ ДОМІВ.

Ню Йорк. — Корабель прибережної сторожі Биб, який вирятував 69 подорожних і залоги з літака Бермюда Скай Квін в середу 15 жовтня у віддалі 650 миль на Атлянтійському океані, пливе до берегів Америки. Його капітан Пол Кронк, вирятувавши людей з літака, казав його затопити. Заки це сталося, капітан переслав вістку до головної кватири, що всі подорожні в доброму стані.

ВОЛЕС ГОДИТЬСЯ З БИРНСОМ.

Вашинґтон. — Генрі Волес, який уступив зо становища секретаря торгівлі на домагання бувшого секретаря стейту Джеймса Бирнса, заявив свою згоду на його мирову програму. Цю програму подав Бирнс у своїй книжці „Пишучи отверто", оприлюдненій щойно в середу. У ній, між ін., Бирнс домагається окремого мира Америки з Німеччиною й Японією і усунення силою совєтських військ з Німеччини, коли б Совєти не погодилися на мир. Волес звернув тепер вістря своїх заміток на секретаря оборони Джеймса Форестала і ще двох інших секратарів, яким він закидає змагання до війни з Совєтами.

ПРОФЕСОРИ З КОЛЮМБІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗА СКЛИКАННЯ КОНГРЕСУ.

Ню Йорк. — Пятьдесять професорів університету Колюмбія підписали телеграму до президента Трумана з домаганням скликати негайно конгрес для допомоги Европи. В телеграмі вони остерігають, що заки прийде американська допомога для Европи, Европа буде зруйнована.

Справа У. П. А. в чеському парляменті

ПОЛОНЕНИХ ВОЯКІВ У.П.А. ДЕРЖАТЬ В ТЮРМАХ ТА ВЕДУТЬ ПРОТИ НИХ СУДОВО-КАРНІ ДОХОДЖЕННЯ.

Прага, 9. жовтня. (Повітряною поштою до Свободи). — І. К. — Чехославацький міністер війни, ген. Свобода, здав вчера в чехословацькому парляменті звіт з боротьби чеської армії проти відділів УПА, що перейшли на територію Чехословаччини. Після звіту розгорнулися широкі дебати, при чому посли ставили міністрові різноманітні запитання про стан і склад УПА, її ідеологію і цілі і т. п. Багато з тих питань і відповідей не продісталися до публичного відома, а преса друкує тільки деякі запитання послів та відповіді міністра. Між іншим міністер ще раз заявив, що чеським властям не пощастило ствердити наскільки відповідають правді поширені твердження, мовляв літаки невідомого походженя забезпечують вояків УПА харчами, зброєю та медикаментами. Він з черги заявив, що полонених вояків УПА, після вступного переслухання військовими органами, передається до судових тюрем, де проти них ведуться судово-карні доходження. Ця заява міністра мала на меті теж запеpечити закиди, що чехословацький уряд передає полонених вояків УПА до розпорядженя совєтським властям. Під кінець дебат ген. Свобода заявив, що 1-го листопада відбудеться „добровільна мобілізація" бувших чеських і словацьких комуністичних партизанів для успішної боротьби проти УПА. Звертається увагу на всілякі недорічності в звіті та заявах міністра. Він твердив, що на території Чехословаччини находиться ще не більше 150—200 вояків УПА та обіцяв „злікідувати" їх найпізніше до 15. листопада. Рівночасно на 1-го листопада проголошує „добровільну мобілізацію" всіх комуністів, які мали б допомагати війську і поліції в "BOJI PROTI BANDEROVCUM". Чеська преса, очевидно за вимком комуністичної, цілком не скриває свого респекту до УПА, як цілости, приписуючи їй всі добрі прикмети справжньої армії: здисциплінованість, карність, лицарську поведінку, відвагу та повну боєздатність.

Вашингтон довідується про стотисячну німецьку армію в Совєтах

Вашингтон, 15. жовтня. — Під червоним прапором зорганізовано в Совєтах „Вільну Німецьку Армію" всилі 100,000 вояків, як про це довідується кореспондент Ню Йорк Таймсу Антоні Левієро з урядових джерел. Ця армія вижидає лише знаку від совєтського уряду, щоб маширувати до Німеччини і підтримати там комуністичний режім. Це станеться тоді, коли буде заключений мир з Німеччиною і аліянтські війська заберуться з неї. На чолі армії стоїть маршал ген. Вальтер фон Зайдліц. Вона складається з шести дивізій, а її вояки належали під час війни до німецької Шостої Армії, яка піддалася під Сталінградом. Другим комендантом є ген. Фрідрік фон Павлюс, а оба команданти перебувають тепер у Берліні під охороною Совєтів. Німецька армія має совєтські уніформи, а всі її офіцири є німцями. Її втримують в поготівлі в південно-східній частині Росії.

ПРЕЗИДЕНТ ДАЄ ДАЛЬШИХ $50,000,000 ФРАНЦІЇ.

Вашингтон. — Президент уповажнив секретаря армії закупити за $50,000,000 французьких грошей, щоб ними наладнати заплату за значну кількість виряду, який Франція під час війни постачила американській армії. Французька оповістка каже, що Америка винна Франції $80,000,000 за матеріяли, які американська армія забрала в Франції й Північній Африці в осені 1945 р. З початком біжучого тижня Франція вже дістала з Америки через Експорт-Імпорт Банк суму $93,000.000.

ВЕДЕМЕЙЕР ПРЕДЯВЛЯЄ ТАЙНИЙ ЗВІТ З КИТАЮ.

Вашингтон. — В дипломатичних колах викликала велике заінтересування вістка, що вже перед 27 днями зладжений був звіт лютенанта ген. Алберта С. Ведемейера про розміри вимаганої допомоги для Китаю, а ще досі його не оприлюднено. Ведемейер перевів поспішну провірку положення в Китаю в липні й серпні. Непотверджені вісті кажуть, що він доручає урядові Злучених Держав впродовж 60 днів, від 18. вересня, почати постачання допомоги як для націоналістичного китайського уряду так і для урядової китайської армії, щоб підтримати її в боротьбі проти комуністів. Кажуть, що загальна допомога для Китаю винесе суму цілого більйона долярів.

БОЛЬШЕВИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ В КОНТРОЛІ ТАБОРІВ СКИТАЛЬНИКІВ.

Лейк Соксес, Н. Й., 15. жовтня. — З правдиво большевицьким дурним домаганням виступив сьогодні в Правному Комітеті Асамблеї О.Д. совєтський представник Константин К. Родіонов: він домагався, щоби таборами скитальників в західній Европі завідували ці, хто „користується довірям" цих урядів, що їх громадяни перебувають в таборах. Він рівночасно запропонував цілий ряд інших подібно дурних заходів, які мали б закінчити „агітацію проти репатріяції". Пропозиції тим дурніші, бо для охорони тих совєтських „довірених", які „охороняли б" скитальників в таборах, треба було б вислати з черги совєтську армію. Вчора „український" представник нарікав на „Український Центр" в Ауґсбурґу, що „висилає в Україну шпигунів" та якому західні союзники дозволяють існувати. Сьогодні югославський представник з черги обвинувачував Америку, що вона скриває в своїй зоні „воєнних злочинців". З американського боку повідомлено, що американський представник мав готові відповіді на всі ці обвинувачення, але він їх не виявив, бо загально погодились перервати дальші дебати на ці теми. Ці відповіді, головно на закиди „українського" представника, будуть проголошені „іншим шляхом" — повідомлено сьогодні.

РИВАЛІЗАЦІЯ СОВЄТСЬКОЇ УКРАЇНИ ТА ІНДІЇ НА ЧЛЕНА РАДИ БЕЗПЕКИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 15 жовтня. — Ревалізація Совєтської України та Індії на третього члена Ради Безпеки, що після початкових нарад застрягла в „мертвій точці", прийде знову на порядок нарад повного Загального Зібрання О.Д. в найблищий понеділок. Америка не виявила готовости змінити свого рішучо негативного становища щодо членства Совєтської України, натомість вважають, що в її користь могли б перехилитися деякі інші члени О.Д., що теж перерішило б її вибір на члена Ради Безпеки, не зважаючи на спротив Америки.

ОРИГІНАЛЬНА КОМУНІСТИЧНА КОМЕДІЯ В РУМУНІЇ.

Король відчитав комуністичний маніфест на відкритті парляменту.

Букарешт, Румунія, 15 жовтня. — В столиці Румунії відбулася сьогодні комуністична комедія, якої досі ще ніде не було. Молодий король Михайло відкрив сесію румунського парляменту, відчитуючи з королівського престолу послання, написане комуністичним урядом. Перед і під час відкриття парляменту відбулися всілякі паради, що ще тільки підкреслювали противорічність форми і змісту та взагалі большевицьку комедію.

ВИСЛІД ЖНИВ У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Москва, 15. жовтня. — Сьогодні тут офіціяльно повідомлено, що вислід цьогорічних жнив у Совєтському Союзі є на 58% вищий в порівнанні з попереднім роком. Точних даних не подається, але згідно з інформаціями у Вашингтоні, минулорічні совєтські жнива дали 75,000,000 тон зерна, отже в цьому році ца кількість мала б збільшитися до 113,500,000 тон. Головний врожай походить з України, яку як повідомлено перед кількома днями, ограблено зі збіжжя на 103 процентів.

НА ШЛЯХУ ДО РЕОРГАНІЗАЦІЇ О.О.Д.

Західні країни піддержують американський плян „Малої Асамблеї".

Лейк Соксес, Н. Й., 15 жовтня. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї О.Д. сьогодні розглядав видвигнену секретарем стейту Маршалом справу Тимчасового Комітету Генеральної Асамблеї для збереження миру та безпеки, що його загально названо „Малою Асамблеєю" О.Д. Комітет мав би за завдання полагоджувати всі ці пекучі справи, що їх не може полагодити Рада Безпеки, з огляду на надуживання Совєтами великодержавного права спротиву. В початкових дебатах на цю тему виявляється виразно, що всі демократичні країни піддержують американську пропозицію, натомість проти неї гостро виступають Совєти і їх сателіти. Сьогодні в користь пропозиції заявилися Китай, Бельгія, Туреччина, Ель Сальвадор і Уругвай, а проти неї виступцього гостро політику Злучених Держав Америки.

ПОВІНЬ СТРАЙКІВ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 15 жовтня. — На коротко перед міськими виборами та недовго після проголошення маніфесту відновленого Комінтерну, цілу Францію залила повінь організованих в більшості комуністами страйків. Після проголошення страйку робітників метра (собвею) і автобусів в Парижі, що домагаються підвищення заробітної платні на 15%, на завтра заповіджено страйк моряків і докових робітників в усіх портах Франції і Альжірії. Страйком погрожують теж інші професійні спілки.

АРХИЄПИСКОП ОСУДИВ ЕПИСКОПА ЗА БРАК ВІРИ В ЧУДА.

Лондон, 15 жовтня. — Архиепископ Кентерборі, д-р Дж. Ф. Фишер осудив сьогодні публично епископа Бірмінґгему, д-ра Ернеста В. Барнеса, за його книжку „Зрив Християнізму", в якій він опрокидує віру в чуда, головно в можливість непорочного зачаття, воскресіння, Христового чудотворення та потребу хрещення новонароджених. Зібрані духовні, перед якими виступив архиепископ Кентерборі, долучилися до догани невіруючому в чуда епископові Бірмінґгему, домагаючись його резиґнації, від чого цей відмовляється.

ПРОТИАМЕРИКАНСЬКИЙ ВИСТУП ПРОВІДНИКА ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Рим, 15 жовтня. До загального комуністичного вереску проти Америки, долучився сьогодні теж провідник італійських комуністів, Пальміро Тольятті, закидуючи Америці підготовку війни та вирадуючи відновлення Комінтерну. Він виступив проти американської допомоги Італії, бо за нею побачив „політичні цілі".

МОЖЛИВІСТЬ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ІТАЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

Рим, 15 жовтня. — Тут в поінформованих колах вважається, що премієр де Ґаспері вкоротці переорганізує свій уряд, доповняючи його членами партій республиканської та правих соціялістів. Справа буде на порядку нарад екзекутивного комітету християнсько-демократичної партії ще зкінцем цего тижня. Реорганізація італійського уряду мала б на меті скріпити протикомуністичний фронт в країні.

СПРОТИВ НІМЦІВ ПРОТИ РОЗБИРАННЯ ФАБРИК.

Діссельдорх, Німеччина, 15 жовтня. — Обєднані професійні спілки Рурщини видали сьогодні „таємний обіжник" для своїх членів, в яких взиваеться німецьких робітників ставити „пасивний спротив" проти розбирання „зайвих" німецьких фабрик, призначених на покриття воєнних відшкодовань для Совєтів. Військове управління поробило відповідні заходи проти евентуального активного спротиву.

МОЖЛИВІСТЬ ЩЕ ОДНИХ ПАРТИЗАНІВ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 15 жовтня. — Після вчерашньої заяви провідника грецького націоналістичного резістансу проти німців, Н. Зерваса, що він перестане піддержувати теперішній уряд, якщо той не поведе рішучої боротьби проти комуністичного бандитизму, викликала поважне заклопотання в урядових колах. Побоюються, що Зервас виконає свою погрозу та змобілізує своїх націоналістичних „гірських бійців" і сам поведе війну проти комуністів.

МАДЯРСЬКО-ЮГОСЛАВСЬКИЙ ДОГОВІР.

Білгород, Югославія, 15 жовтня. — Мадярський премієр заявив, що між його країною і Югославією підписано тільки „культурний договір", натомість в югославському офіціяльному повідомленні сьогодні говориться, що „обидві країни погодилися почати в найблищому майбутньому переговори в справі підписання договору приязні і взаємної допомоги". Договори між совєтськими сателітами практично не мають жодного значення, бо всі вони всеж рівно слухають і повинуються тільки одному наказові з Москви.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОБРИЙ ПОЧАТОК

Український Народний Союз нараховує з кінцем місяця вересня 47,502 членів. Це означає, що в теперішній кампанії Союзу, яка розпочалась з днем 15-го серпня б. р., організація збільшилась на 500 членів.

В наших обставинах, скаже дехто, це не зле, а навіть добре. Ми теж так скажемо. Отже зроблено добрий початок. При цьому треба ще брати під увагу, що організація в цьому самому часі втратила членів через смерть чи з інших причин, а тому і число нових членів було куди більше від тих 500 членів, на які організація збільшилась.

Приєднувати що раз нових членів і постійно збільшати організацію, як це є від довгих років з У. Н. Союзом, не є легка справа. Це ми добре знаємо і тому відносимось з повним признанням до тих, що дбають за свою рідну організацію і не тільки гордяться нею, але й її постійно збільшають. Бо приматись вгору, зростати в членстві й маєтку, це природна вимога для цього роду організацій як У. Н. Союз, коли вони мають бути життєздайними, солідними установами.

Та є ще інші поважні причини, чому треба дбати нам, американським українцям, про зріст своєї найстаршої рідної установи. Ці причини усім нам добре відомі. Ніхто не відмовить Союзові тих великих заслуг, які він поклав захищаючи американських українців та українське імя, чи обороняючи слушність української справи і поширяючи українську культуру. Проте нема багато таких, що взяли б собі будуччину У. Н. Союзу справді до серця і голови і старались його збільшати, притягаючи до нього особливо молодий та ідейний елемент. Кампанія, яку тепер Союз веде, має на меті пригадати не тільки минуле організації, але й нагадати ці завдання, що стоять перед нею нині, в часи, так важкі для української нації.

У цій Кампанії хоче У. Н. Союз дійти в членстві до 50,000, до чого бракує йому ще 2,500 членів. Як У. Н. Союз зачинав кампанію в половині серпня, тоді треба було 3,000 членів, та початок уже зроблено добрий, бо з кінцем минулого місяця, як сказано, Союз зріс на 500 членів. Цей початок зроблено в часі, який не вважається підхожим для такої праці, як приєднування нових членів. Це був, так сказати б, час підготовки до властивої кампанії, яка щойно тепер у розгарі. Значить, що тепер повинно б усе піти краще.

Знаємо з практики, що треба багато труду, щоб збільшити У. Н. Союз на 3,000 членів за несповна шість місяців. До кінця року, як бачимо, не лишається багато часу, а проте треба дістати багато нових членів, щоб Союз зріс учленстві до 50,000. Знаємо, що в Союзі є багато таких членів, яких мрією було дожити до цього, щоб він мав як не сто тисяч, то бодай 50,000 членів. Тепер є для них добра нагода цю мрію здійснити, але здійснити її вдасться тільки при зусиллях нас усіх, кожного й кожної з нас.

НА ВІСТРЮ МЕЧА

Публікація споминів бувшого секретаря стейту і керівника американської закордонної політики в рішальних післявоєнних місяцях, Джеймса Ф. Бирнса, які тількищо вийшли під багатомовним заголовком „Говорячи відверто", викликала справжню політичну сензацію дня. На це склались різні причини і не тільки сам ревеляційний зміст книжки.

„Говорячи відверто" — це не спомин і не книжка; це документ. Її головною темою є американсько - советські стосунки в цілому комплексі советської і американської світової політики. Велика частина „сказаних відверто" справ зпоза дипломатичних куліс, це стенографічні записки самого автора, тоді ще або дорадника президента Рузвелта, або вже секретара стейту в уряді президента Трумана.

Залишаючи, дальшим обговоренням зміст самої книжки, хочеться звернути увагу на саму її характерестику під двома оглядами: ствердження цілого ряду політичних фактів і опісля висновок. Автор пункт за пунктом, подію за подією розглядає советське офіціяльне становище в міжнародній політиці і в післявоєнних міжнародних мирних змаганнях і стверджує, що **советська політика є виразно агресивна, що вона не розуміє і виключає всяку співпрацю** і компроміс. Автор це виказує на підставі документів, явних дипломатичних розмов і позакулісової дипломатичної гри. У висновку автор „говорить відверто", що ця **агресивна політика Советів мусить бути здержана,** бо у відношенні до Советів **„тільки неуступчивість може дати результат".** Проте, автор і на цьому зупиняється та дальше „говорить відверто", **що у випадку неуступчивости Советів треба їх заставити до цього силою.**

Головним пунктом міркувань автора є справа мирового договору з Німеччиною, з якою Бирнс мав до діла ще як секретар стейту. Він не бачить можливостей будьякого компромісу в цій справі між демократіями і Советами, тому приходить до висновку, що:

1. Західні Союзники повинні встановити мировий договір з Німеччиною. Якщо Совети відмовляться від конференції, встановити його без них.

2. Мировий договір повинен відноситися до цілої Німеччини, отже і до частини, окупованої Советами. Якщоб Совети не хотіли підпорядкуватися постановам цього договору, тоді передати справу до Ради Безпеки О. Д.

3. Якщо б Советський Союз на підставі свого права вета відмовився виконати й постанови Ради Безпеки та не хотів відкликати своїх військ зі східної Німеччини, тоді треба заставити його до цього силою.

Автор сам не вірить, щоби Советський Союз поважився допустити до такого випадку, але він вважає, що західні союзники, головно Америка, повинні бути на це приготовані. „Я сподіюся, вірю і молюся — пише автор — що керівники Советського Союзу ніколи не заставлять нас вдатися до цього останнього засобу. Але вони мусять пізнати те, що вже пізнав Гітлер, іменно, що світ не дозволить одній нації ставити спротив проти миру на землі".

Свої заключення автор піддержує та доповнює цілим рядом фактів і доказів зі своєї дипломатичної практики та з минулого. Він теж не забуває пригадати хто є, властиво, Совети, „кажучи відверто" дещо зі знайдених в Берліні німецьких документів про дружбу між Гітлером і Сталіном, якої обидва, і Гітлер і **Сталін бажали собі.** Бувший секретар стейту знає теж точно, як можна большевиків заставити респектувати міжнародний мир та міжнародні зобовязання. Згадуючи в кількох місцях про советське становище до американських пропозицій в справі контролі а т о м о в о ї енергії, Бирнс вважає, що **Америка повинна дальше продовжувати** свої заходи в тому напрямку, але тимчасом і „на всякий випадок" продукувати більше і досконаліших атомових бомб.

Справу світового миру Бирнс ставить, сказати б, на вістрю меча. У відношенні до Советів на ніщо не здадуться ж о д н і однобічні компроміси в користь Советів, бо ті після кожної уступки з боку західних союзників, домагаються іншої, а добру волю і бажання співпраці з боку демократичних країн використовують тільки на збільшення та скріплення своєї агресивної політики. При цьому Бирнс недвозначно виказує, що всякі міжнародні договори і зобовязання Советський Союз респектує тільки в такій мірі і так довго, доки йому це вигідно. В основному, міжнародні зобовязання і договори не мають для Советів жодного значення, як це вони виказали своїм ставленням до договорів в Ялті, Потсдамі та інших.

Факт, що книжку Бирнса опубліковано незвичайно швидким темпом і напередодні конференції Ради закордонних міністрів чотирьох великодержав, що почнеться в Лондоні в половині листапада в справі мирового договору з Німеччиною, заслуговує на окрему увагу. Бо власне ця конференція готова бути останньою спробою встановити в світі мир, що його не тільки в книжці Бирнса, але й в усіх інших, теж практичних потягненнях політики західних союзників з Америкою на чолі, ставиться щораз більше і справді на вістрю меча.

Релігійна й расова толеранція в практиці

Римсько-католицька дієцезія в Ню Йорку прийшла в допомогу протестантській Єпископальній Міській Місії в недостачі мешкань, яка панує після війни. Дня 1. жовтня в бюрі Католицької Д о б родійности підписано контракт, на підставі якого Служба Догляду Протестантських Дітей перебирає за ціну одного доляра три будинки, на Бронксі, з правом піднайму для згаданої протестантської місії. Місія займала досі власні будинки, приміщені при Молбері Стріт, у долішній Східній Частині міста. В них було приміщених 110 протестантських дітей і біля 20 жінок, між ними кілька незамужніх матерей. Вони переносяться до нового приміщення відступленого катол. дієцезією на цілий рік завдяки кардиналові Спелманові, який зрозумів важке положення протестантської місії і допоміг їй у продовжуванні опіки над нещасними дітьми, деяких, як показується неправисного походження. Протестантський англіканський епископ Ґілберт, шукаючи за новим приміщенням, заявив в листі до кард. Спелмана, що місія мусітиме залишити свою добродійну діяльність, коли не найде нового дому, бо старі будинки місії св. Варвари при Молбері Стріт вже перестарілі й їх треба повалити. Кардинал відписав, що „з найбільшою охотою" відступає будинки на приміщення місії і стримає їх перебудову на свої цілі, які він давно вже мав на меті. Там має бути приміщений католицький шпиталь.

Нюйорські щоденники з 3 й 4 жовтня помістили цю новинку більшими буквами на першій сторінці, даючи в такий спосіб призвання для акції кардинала Спелмана.

В образковім нюйорським щоденнику „Дейлі Нюз" з 10. жовтня є поміщена редакційна стаття під заг. „Війна Росії проти Папи". Перед статтею поміщений цитат з св. Матія, 16:18: „Скажу ж і Я тобі: Що ти еси Петро, і на цьому камені збудую церкву Мою, і ворота пекольні не подужають її". Після того слідує така стаття:

„Червоний цар Росії, Йосиф Сталін, досі зробив деякі глупості в своєму житті, одначе, коли він накидається на папу, як на свого суперника, то ми починаємо дивуватися, чи часом Йосиф не дістає старечої заковязі.

„Московська „Літературная Ґазета", про котру говорять, що це культурний журнал, порівнала перед кількома днями Трумана до Адольфа Гітлера. У виданні з дня 8. жовтня, оцей „культурний" журнал, в уступі, написанім якимось Борисом Кандідовом, сказав, що папа має „чорну душу", що він „замісць серця має камінь" та що він перейнявся „американським імперіялізмом". Пан Кандідов поспішився назвати Його Еміненцію Кардинала Франца Спелмана, Архиепископа Ню Йорку, „агентом американських монополій, який є тісно звязаний з банками Морґана".

„Очевидно, що комунізм з самого початку відносився ворожо до кожної релігії, за виїмком своєї власної. Оцей „культурний вистріл" з Москви, є, на скільки ми знаємо, чи не першим виповідженням війни Кремля проти Ватикану.

„Сталін учився на священика в своїй молодості, та можливе, що він ніколи не натрапив на оцей радше загально звісний цитат з Біблії, який ми саме навели. А може він ніколи не призадумувався над фактом, що саме пекло й інші вороги не були в силі завалити Римсько-Католицьку Церкву впродовж майже 2,000-літнього часу різних спроб, щоб її повалити.

„Установа, на чолі якої стоїть Папа Пій XII., находиться в знаменитім здоровлі сьогодні. На підставі досвіду з минувшини можна судити, що найновіша напасть додасть їй ще специяльної сили.

„Справді, чи не добре було б, коли б так Сталінові товариші з кремльського Політбюра порадили йому, щоб він найняв якогось компетентного психіятра, який спокійно прослідив би теперішній умовий стан великого верховода?".

Коли б хто не знав, що повища в цілості навсдена редакційна стаття поміщена в популярнім щоденнику, який видається в місті Ню Йорку, який можна б вважати теж і протестантським центром в Америці, то подумав би, що це якась полемічна стаття, написана в якімсь католицькім тижневику, який продають що неділі коло католицьких церков. Теж не чути, щоб хтось з читачів „Дейлі Нюз" протестував проти цеї статті тому, що її помістив світський американський щоденник.

Перед місяцем помістила вся американська преса новинку, що римо-катол. архиепископ із Ст. Луїс, у стейті Мизури, наказав парафіяльним школам у своїй деецезії учити чорних дітей в одних класах з білими. Коли проти цього наказу деякі батьки білих дітей хотіли почати судовий процес перед цивільною владою, епископ загрозив анатемою, тобто виключенням їх з Католицької Церкви. Це був позитивний крок єпископа в справі введення в практиці расової толеранції, саме в такому стейті, в якому панує загальна нетолеранція супроти негрів. Апостольський Делегат у Вашинґтоні, до якого віднеслися батьки в цій справі, заявив, що в цю справу не буде вмішуватися, бо це належить до місцевого єпископа. Одначе в неділю 12. жовтня папа Пій XII. виголосив знамениу промову, передану безпосередно по радіо з Ватикану до католиків зібраних на Службі Божій з нагоди конференції Катол. Добродійности в Ню Орлінс, у стейті Луїзіяні, отже там, де теж панує расова нетолеранція. У промові папа пригадав на ці місця з св. Письма, в яких говориться про рівність всіх людей перед Богом і взивав до добродійности і практичної любови ближнього без огляду на його расу й походження.

Ці слова, сказані до людей в околиці, де панує пересуд білих проти чорних, вказують, як найвищий учитель Катол. Церкви розуміє расову толеранцію у практиці.

Ці засади і в староукраїнських літературних творах. Таке пропоідувалося в Україні ще від часів митрополита Іларіона, а це, що „в Церкві Христовій ність раб, ні свободь; ні елин ні юдей; но всяческая і вовсіх Христос".

Лев Ясінчук.

ДВІ ЗАМІТНІ ПОДІЇ

В останніх днях потрясли австрійську публичну опінію дві замітні події, що не залишаються без інтересу і для українських (та й інших) скитальців.

В австрійському купелевому місті Ішлю прийшло в червні до протижидівських заворушень. Під претекстом кривди населенню, що не діставало приділу молока, була зорганізована демонстрація, але замісць кричати за молоком, почали викрикувати проти жидів, які тут були сконцентровані в таборі. Демонстрація покінчилася й тоді американська окупаційна влада почала шукати головних організаторів і найшовши їх — поставила до відповідальности перед американський военний суд у Лінцу. А цей видав, незнаючи жартів, присуд одному на 15, а другому на 16 років, мотивуючи між іншим тим, що жиди в таборі стоять під американською опікою, а така демонстрація могла спричинити п р о л и в крови.

Може це менше цікаве, що цей присуд обурив усіх австрійців і різні круги, навіть найвищі урядові, звернулися до американської влади, щоб цей присуд перевірила. На днях повідомив американський високий комісар австрійського канцлера, що розгляне цей присуд основно. Натомісць цікава прилюдна міжпартійна полеміка з того приводу. Комуністичний часопис „Фолькс-штімме" („Голос Народу") ще би й ні!... виписав статтю про ту подію на цілі дві сторінки, називаючи присуд „обурюючим". А тоді орган народньої партії „Вінер Таґесцайтунґ" (Віденська Щоденна Ґазета") запитала, де було тоді обурення „Фольксштімме", коли цілі тузини австрійських горожан засуджувала інша окупаційна влада й навела далеко неповний список 33 імен громадян засуджених тільки у Відні й Долішній Австрії. А дальше читаємо там дотепний притинок: „Чи патент на антисемітизм, ніби як „німецьку власність", перейшов на комуністів, чи ця примінлива партія робить тому такий скрут, що має так багато свіжо відреєстрованих членів". Відомо, що націсти-партійні мусіли реєструватися й відповідати за приналежність до націстської партії. З хвилиною, коли вони вступили до комуністичної партії, їх відреєстрували. Це вже інша справа, як надовго...

(Докінчення на 3 стор.).

СТЕПАН ЛЮБОМИРСЬКИЙ

ПРОГРАНА ЛЮДИНА

9)

— Вірка!... мій обовязок... — озвався глибоким голосом.

— Трудно. Не погодиш його зі мною. Я тебе дуже шаную... але моє серце тебе не хоче — повторила вперто.

— Так ти таки з ним договорилась!... — скрикнув.

Сильвестер дрогнув небезпечно, як завжди при такому слові та в цей мент почув, що рамена Вірки обсунулись з нього і вона остала сама собою, на власних силах.

— Ні... Не це, Левку... Я цього не знаю, але я знаю, що ми вже до себе не будемо належати — відповіла із тихим підгомоном минулого щастя.

— Трудно. Не можу забути... як ти втік з паперами... Яж бачила все... Я не зімліла... нажаль.

— Чому ж ти вдавала!? — жахнувся над нею. Хотів діткнути, хотів заговорити, рятувати, та вона відступила назад, обмахуючись від нього.

— Дай мені спокій... і забудь. Нехай ми останемо далекими товаришами... Інакше бути не може.

Закінчила твердо, і рішуче.

Лев зіштивнів. Лиця обвисли йому важко вдолину. Переніс зір на Сильвестра, потім знов на неї. Сильвестер стояв спокійно, здавалось навіть байдуже. А вона гляділа перед себе, безособово.

— Вірка... це твоє останнє слово?...

Мовчала. Сильвестер тепер глядів теж на неї. Боролась із собою, боролась із наворотом минулих днів, боролась із спогадами.

— Я беріг тайни... Документів... мій національний обовязок наказував мені все залишити...

Пусто і сухо лунали ці слова в цій хвилині. Не на площині, що її збудувала своїм рішенням Віра. Сильвестер розумів Льва дуже добре, він сам певно поступив би так як він, та щож, так зложилось... Жінки мають свої химери, а може це так доля кермує-... Хто це може знати?

— Це було моє останнє слово... Левку... Ми... розійшлись.

Відвернулась до вогню, що погасав, ніким не піддержаний. Не хотіла бачити нічого і чути нічого...

— Вірка!!!... — дрогнула нагло напружена атмосфера.

Як ражена громом глянула на нього. Відчула зразу всю зміну, що зайшла в цій хвилині його душі. Бачила, як дрожить в його рука на автоматі і як горять його очі. Свідомість втрати її перевернула йому в голові. Вона вже бачила наслідки свойого кроку... Сильвестер не знав, чи скочити вперід, чи ні.

Вспів тільки гукнути несвоїм голосом, скочив вперід і через хвилину постріл вдарив його вогнем і димом. Жахливий крик спалахнув і заколисав погасаючим вогнем.

— Це ти мене довела до цього... — чувся зломаний, розладований вистрілом голос.

Ніхто на нього не зертав уваги. Сильвестер стояв на власних ногах із кулею в рамені. З кулею, що була призначена Вірі. Стояв і глядів у сторону товариша.

Може Лев шукав слів на оправдання? Може хотів прохати вибачення?... Сильвестер не питав. Був блідий і чув, як по руці спливає тепла кров.

— Яке це все дурне... Яке мельодраматичне, Левку. Твій наказ і твоя поведінка і твоє підозріння... Смішний ти чоловік. Защо ти хотів її вбити?... За любов?.

Вона не прийшла більше до голосу. Вона не цікавилась вже нічим, поза тим, що Сильвестер був ранений. Та коли Лев хотів їй жертвувати свою допомогу, вона глянула на нього, як глядить вовчиця у напрямі мисливця і Лев став німий і зломоний у куті. Сильвестер дозволив собі перевязувати рану і тільки часом кидав поглядом у бік товариша.

Віра зручно завязала прострілену руку і вже сиділа, як терпелива мати біля своєї дитини. А Лев не знав, що йому тут робити. Та коли доглянув раз і другий, як вона шукає захисту у раненого Сильвестра, не видержав і вийшов з колиби.

Вийшов тихо, двері зачинив без гамору і без зайвого шуму припняв дошки. Ще хвилину вовтузився, потім шорох снігу дав знати, що він відїхав.

— Відїхав... — шепнув Сильвестер, наслухуючи мимоволі.

Віра немов зіштивніла дещо. Її зір поманджав у двері, задержався на них, повернув без слова до вогню, підсиченого кусками свіжого дерева і потонув у ньому в задумі.

— Програна людина — додав шепотом до себе, Сильвестер. — За виконання наказу заплатив дорогу ціну. Дуже дорогу.

Вмовк, хитнув головою і знов продовжав:

— Він собі щось зробить...

(Докінчення на стор. 4-тій).

Що писала "Свобода" тому 40 років?

17. жовтня 1907 р.

ЄПИСКОП ДЯКУЄ У. Н. СОЮЗОВІ.

До Вп. Головного Уряду У. Н Союзу. в Америці, на руки гол. предсідника, Вп. К. Кирчова. Дорогі Браття: Велику несподіванку Ви зготовили мені телеграфічним заяленням Ваших щирих почувань любови і віддання з нагоди Вашої річної конвенції... Ваша заява стає мені цим милішою, чим тяжчі обставини моєї початкової праці. Прошу прийняти і переслати всім Вп. пп. Урядникам і іншим членам У. Н. Союзу мою найсердечнішу подяку за цю телеграму... Бажаючи дальшого й якнайкращого розвитку У. Н. Союзові, передаю Вам усім моє архиерейське благословення. † Сотер, єпископ.

ЧИСЛО СОЮЗОВИХ ВІДДІЛІВ З КІНЦЕМ СЕРПНЯ 1907.

При кінці місяця серпня 1907 р. належало до У. Н. Союзу 170 братств. Початкові братства такі: ч. 1. — Бр. св. Андрія в Шамокін, Па.; ч. 2. — св. Димитрія в Мт. Кармел, Па.; ч. 3 — св. Йоана Хрестителя в Олифант, Па.; ч. 4 — св. Миколая в Джерзі Ситі, Н. Дж.; ч. 5 — св. Петра й Павла в Мт. Кармел, Па. Останні числа братств такі: 168 — Бр. св. Миколая, Амстердам, Н. Й.; 169 — св. І. Хрестителя в Скрентон, Па.; 170 — св. І. Хрестителя в Чонсі, Па. Числом членів найбільші відділи У. Н. Союзу це такі: ч. 33, — Бр. Пресв. Богородиці в Нортгемптон, Па. — має 339 членів; ч. 53 — св. Миколая в Питсбурґу, Па. — має 337 чл.; ч. 1. — в Шамокін, має 321 чл., а ч. 3 — в Олифанті, має 239 чл.

ПОМЕР КАРПЕНКО КАРИЙ.

Дня 15. вересня 1907 помер Іван Тобілевич, що підписувався під своїми творами як Карпенко Карий. Це був нойславніший український драматург нової доби: писав драми й комедії. Крім цього був талановитим артистом театральним і був директором театру на Україні.

„РІДНИЙ КРАЙ".

Український тижневик „Рідний Край", що виходив у Полтаві і „з незалежних від видавництва причин" мусів припинити свою появу, відроджується знову, як про це сповіщає київська „Рада". З початком жовтня „Рідний Край" почне вхоидити в Києві, при Маріїнсько-Благовіщенській вулиці, ч. 97.

ОПОВІСТКИ.

Посвячення угольного каменя нової гр.-катол. церкви в Шамокін, Па., відбудеться на „Мичел Дей", дня 29. жовтня 1907. — За Раду церковну: о. Іван Константкевич, Іван Ґлова, Микита Тиханський. — Посвячення гр.-катол. церкви св. Івана Хрестителя в Барнесборо, Па., відбудеться в неділю, 20. жовтня. Обох посвячень довершить Преосв. Сотер Ортинський.

ДВІ ЗАМІТНІ ПОДІЇ

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Мотиви Ліпцького присуду замітні для нас тим, що ми також стоїмо під охороною різних окупаційних влад.

Другою замітнішою подією були дві промови австрійських державних мужів перед громадянами Інсбруку: державного секретаря Графа (прізвище) й міністра закордонних справ Грубера. До згаданого присуду висловився Граф, що австрійця може тільки судити австрійський суд, але при цьому „геца" комуністичної партії злишна, коли безслідно пощезали також численні мандатарі його партії (народної). А далі каже: „Диктатура є завжди диктатурою — чи вона брунатна (націстська — авт.) чи червона. Окреслення з боку комуністів реакціонером, це честь, бо він стоїть на найпереднішому фронті проти комунізму".

„Ми вже маємо того досить, щоби комуністична партія, якої представники сидять в уряді, виставляли нас на позорище. Для всіх дійсних австрійців вже настав час зединитися і поставити у властиві рямці партію, що нічого іншого не бажає як поневолення й диктатури".

Не можна заперечити, що доволі ясно й досадно сказано.

Проти східньої політики в Австрії виступив міністер Грубер дуже рішучо: „Мільйони долярів пливуть безпотрібно на захід, коли на сході (Австрія — авт.) є найважніші краєві фабрики, про які австрійський уряд не знає що діється з їхньою продукцією. Ми не маємо на це ані контролі, ані вступу. Це сором, — казав дальше, — що держава, яка сама продукує нафту, мусить нафту спроваджувати за дорогі доляри, бо австрійська нафта зникає безслідно".

Заторкнув міністер Ґрубер також орієнтацію Австрії на Схід: „Торговельні договори зо східними державами розвіваються, бо ми не можемо одержати збіжжя, а вагони, що ми їх у ті краї висилаємо, мають прикмету — невертати". Мова йде не про торгівлю зі Сходом, але про орієнтацію на Схід. „Нам хотять накинути союз, в якому демократична конституція пішла б у шкереберть. Хто бажає орієнтації на Схід і комуністичної диктатури — розумію; але блазном є той, що бажає орієнтації на Схід, а при цьому австрійської демократії".

Відносно австрійської політики сказав міністер м. і.: „Коаліція двох партій (в австр. уряді — авт.) буде дальше тривати. Але проти того, хто почав би напаствувати австрійський уряд радикальною демагогією, будемо відбиватися такими самими засобами. Комуністична партія починає використовувати для себе тінь одної чужої потуги і в тому є небеспека для Австрії".

Дальше каже: „Спір не йде за Захід чи Схід. Це не є конфлікт рас, але конфлікт поміж вільною демократією і комуністичною диктатурою. Ті речі треба чесно назвати по імені. Тут річ мається про свободу людини загалом". Ми не бажаємо бути парібками чужої ідеології, за яку австрійський нарід ніколи не згідний воювати".

З тих причин ясно кожному, що Австрія рішена держатися західної демократії. Видно, що й бідній Австрії вривається терпець. А на того роду рішучість, хто зна, чи не вплинули оповідання повертаючих полонених, яких нарахували цього місяця поверх 10,000, а вони певно щось бачили, переживали й мають що розповідати! Нас — скитальців тішить, що прецінь раз австрійський міністер найшов собі іншу тему до балакання, далеко поважнішу, як колись перед пів роком, що куди один з другим ходив, то завжди тільки одно блеяв: заберіть скитальців. Як тодішні виступи проти безборонних і безправних скитальців не були ніяким геройством, так знов теперішні виступи вказують, що деяким австрійським міністрам відваги не бракує, коли візьмемо на увагу, що у Відні так як у Німеччині часто десь пропадають люди.

1. жовтня 1947.

ЗВІДОМЛЕННЯ
ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Чергові збори Екзекутиви Злученого УАДКомітету відбулися в суботу дня 11. жовтня б. р., на яких обговорено та вирішено слідуючі справи:

Біжуча праця ЗУАДК:

У звіті Екзекутивного директора д-ра В. Ґалана за місяць вересень подано подрібний виказ щоденної праці З. У. А. Д. К., яка торкається усіх ділянок. До ЗУАДК звертаються у справі пошукувань своїх рідних в Америці, в Польщі та советських республиках. До Комітету приходять листи ратувати людей з тюрем, доставляти ліки хорим, помагати людям протезами, харчами, одягом. З Польщі приходять розпучливі вісті про страшне переселення наших людей, виривання їх з Рідної Землі та насильне заслання в далекий, чужий непривітний край.

В місяці вересні відділ пошукувань одержав 875 нових розшуків з чого вдалося злучити вже 370 родин! В офісі Комітету виготовлено 48 афідевітів та вислано форми для афідевітів 94 родинам. Віднайдено 8 метрик уродження в Америці для молодих наших хлопців в таборах в Німеччині.

До загального числа переселенців доручилась в останньому часі і нова група вояків УПА, яка зі зброєю в руках продерлася до американської зони в Німеччині. Після одержного звіту є між ними 17 ранених, а двох тяжко хворих. Всі фізично виснажені і потребують негайної помочі. Цю поміч вислав ЗУАДК. негайно через свого представника у Франкфурті.

Комітет закупив дальших 500 примірників англійських словарців та вислав їх до роздачі в таборах. Рівнож вислано певну кількість книжок в англійській мові. ЗУАДКомітет одержав дозвіл від Іміграційного Уряду висилати своїх представників на приняття новоприбуваючих українських імігрантів та відбирати їх з кораблів.

Наради з Канадійським Допомоговим Комітетом.

На запрошення Фонду Допомоги Українців Канади представники ЗУАДК. (п. М. Мурашко, місто гол. та д-р В. Ґалан, екз. директор) відбули у Винипеґу, Ман. дня 30. вересня б. р. спільні наради з Екзекутивою Фонду Допомоги Українців Канади та Ратунковою Місією цьогож Фонду, яка щойно вернула з Европи. У висліді цих нарад рішено, щоби оба Допомогові Комітети підписали спільний договір з Підготовчою Комісією Міжнародної Організації для Скитальників в Женеві: вислали до Европи Місію Американську з осідком у Франкфурті та Канадійську з осідком в Льондоні: окоординувати усю допомогову акцію та усі допомогові засоби обох Комітетів, щоби допомога йшла організовано та там, де вона найбільше конечна. Кожен Комітет покриває кошта вдержання своєї місії. Рішено теж звернути найбільшу увагу на справу переселення як найважнішу проблему наших переселенців.

Збори ствердили, що оба Допомогові Комітети Америки та Канади своєю минулою співпрацею в Европі, дали найкращий доказ, що кооперація потрібна,, можлива і корисна.

Договір з ПК/ІРО.

Представник ЗУАДК. адв. Роман Смук виїхав до Франкфурту дня 17. вересня і по короткім перебуванню в Німеччині та спільних нарадах наших представників виїхав до Женеви і там дня 7. жовтня підписав договір з Підготовчою Комісією Міжнародної Організації для Переселенців (в скороченні ПК/ІРО, Препараторі Комішен Ай Ар О.). На основі нашого договору ЗУАДКомітет має право вислати свою повну місію, в складі: директора, його заступника, старшини для транспорту і достави, добродійного старшини (велфар офісер) і іміграційного старшини. В додатку треба негайно стенографістки до канцелярії в Німеччині. Ці наші представники мали б зайнятися усіма ділянками дипомогової праці серед наших скитальників в Німеччині та Австрії і бути дорадчим тілом Військової Команди та ІРО в усіх справах допомоги та переселення українських скитальників.

Для узгіднення допомогової праці з Канадійським Комітетом та ІРО, екзекутива рішила пропонувати назначення адв. Р. Смука директором, а п. Б. Панчука заступником директора допомогової Місії до Европи.

Вся допомога в харчах для скитальців в Німеччині буде відтепер висилана виключно на руки нашої Допомогової Місії в Німеччині, яка матиме свій склад (вергавз). Подрібні інформації в цих справах будуть подані до відома нашого загалу як тільки справа буде налагоджена технічно у Франкфурті.

Кампанія за Фондами.

Після умови підписаної з ІРО та військовою Командою в справі несення помочі нашим скитальникам, потрібно буде буджету на суму 250,000 дол. та значної кількости одежі, харчів і обуви. Матеріяльної допомоги в харчах потрібно в першу чергу дітям, хорим, немічним та інвалідам. В таборах існують діточі садки, школи, лічниці. Але крім цього велике число наших людей опинилось поза таборами, позбавлені опіки ІРО, здані на ласку судьби. Так наша Допомогова місія матиме обовязок нести поміч таборовикам і тим, які поза таборами. Це велике завдання виконає наша Допомогова Місія тільки тоді, коли весь українсько - американський загал стане однозгідно до праці та дасть нашій Місії усі засоби в грошах, харчах, одежі та взуттю. Для збірки цих фондів Екзекутива рішила призначити

Три - місячну Кампанію,

а це від історичного дня **1-го Листопада 1947** до другого історичного дня **22. Січня 1948.**

Кампанія почнеться **Українським Днем** у Филаделфії дня **1. Листопада 1947.** Мейор цього міста, Бернард Самуель, видасть відозву до **цілого двомілійонового** населення міста Филаделфії прийти з пожертвами Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові та тим допомогти йому виконати в цілости харитативну програму для помочі нашим скитальникам. Радіові стації міста Филаделфії та американська преса дають вільний час і місце для проголошення цього дня між населенням. В цьому дні візьмуть теж участь усі українські громади з околиць Филаделфії як Честер, Вілмінґтон, Кемден, Мілвіл, Брістоль, Бріджпорт а навіть дальша громада, а це Трентон.

Екзекутива рішила звернутися з закликом до нашого громадянства, щоби всі громади та всі наші громадяни відгукнулися в цей день на заклик мейора міста Филаделфії та не відкладаючи, негайно прислали свої жертви до:

**United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.**

Протягом назначених трьох мсяців в кожній громаді повинні відбутися збори, віча, підприємства в користь Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, щоби допомогова програма в Европі могла бути здійснена в найкоротшому часі.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

ЛІСТА: ч. 4.

Відділ:	Жертва:
о. Мирослав Мищишин	$ 5.00
Іван Кінаш	5.00
Ігнатій і Лука Поліха по $2	4.00
Дмитро Корнят	3.00
Степан Харків	3.00
Микола Варій	3.00
Олексій Сороковський	3.00
Петро Дубовенко	2.00
Greb Daniel	2.00
Степан Гомзяк	2.00
Walter Karbowniczak	2.00
Марія Ліптак	2.00
Mychalia Melnyk	2.00
Микола Москалик	2.00
Петро Ординський	2.00
Anna Relick	2.00
Іван Санік	2.00
Катерина Стасів	2.00
Микола Смаль	2.00
Проповідник Волод. Боровський	1.00
В. Пантелюк	1.00
1 Іван Чичила	2.00
3 Атаназ Кемпа	3.00
4 Сильвестер Павчак	2.00
17 Анна Саріс	2.00
18 Michael Happy	2.00
23 Іван Возняк	2.00
38 Яцко Підлипчак	2.25
39 Ярослав Бучай	2.00
42 Іван Шафран	2.00
45 Константин Шпікула	5.00
45 Йосиф Мороз	2.00
52 Василь Бурко	2.00
52 Михайло Мазур	2.00
58 Гринько Прунко	2.00
63 Олекса Панчишин	2.00
64 Степан Сасовський	2.00
64 Сергій Вінярський	2.00
66 Михайло Гандзюк	5.00
67 Микола Мирон	2.00
69 Микола Ковбасник	3,00
70 Степан Ґнира	2.00
76 Микола Хащевський	2.00
76 Григорій Горішний	2.00
76 Антін Пришляк, ст.	2.00
82 Теодора Учинь	2.00
82 Михало Гирович	2.00
83 Ілько Савчин	5.00
83 Михайло Ґельнер	2.00
83 Петро Тилятник	2.00
84 Michael Sumella	2.00
91 Петро Кріль	2.00
91 Маціринський Василь	2.00
96 Петро Ковалик	2.00
96 Іван Лапицький	2.00
98 Іван Чорній	2.00
102 Василь Жук	3.00
102 Онуфрій Шалапій	2.00
102 Кузьма Сіка	2.00
104 Гарасим Мисак	2.00
105 Григорій Шагала	2.00
106 Михайло Турко	2.00
108 Мартиняк Михайло	5.00
124 Дмитро Бала	2.00
126 Magdalena Butekoff	2.50
127 Петро Стецюк	2.00
130 Трохим Мельник	2.00
130 Йосиф Ревега	2.00
130 Тирців Ілія	2.00
132 о. І. Теодорович	2.00
132 Іван Михалевич	2.00
136 Антін Богдан	2.00
146 А. Н. Біловус	3.00
158 С. Глушко	5.00
158 М. Баглай	3.00
158 Н. Цибрівський	2.00
158 Ю. Павчак	2.00

Відділ:	Жертва:
158 Ю. Сокол	2.00
163 Анна Левицька	2.00
163 Василь Шостак	2.00
167 Микола Скотинський	10.00
170 Евдокія Волошин	2.00
171 Меланія Мілянович	2.00
179 Дмитро Ілечко	5.00
181 Микола Савка	2.00
182 Григорій Яськів	2.00
182 Іван Ладичка	2.00
187 Олекса Босович	2.00
198 Анна Сидор	6.40
203 Михайло Прибила	2.00
204 Маріян Мостовик	2.00
204 Марійка Сідлар	2.00
204 Микола Жирий	1.00
206 Михайло Кінаш	2.00
218 Василь Білан	2.00
221 Петро Іванків	3.00
221 Василь Келер	2.00
221 Н. Николишин	2.00
223 Михайло Максимик	2.00
229 Микита Кузьмин	2.00
229 Анна Герисон	1.00
234 Михайло Пукіш	3.00
234 Лілien Малашко	2.00
239 Білас Олекса	2.00
240 Ольга Л. Саластин	2.00
247 Теодор Данило	4.00
259 Йосиф Стефанів	2.50
259 Козак Іван	2.00
259 Григорій Марко	2.00
266 Василь Трифун	5.00
266 Юліян Варшона	2.00
266 Михайло Тарнавський	2.00
268 Павло Шевчук	2.00
271 Антін Бубняк	2.00
271 Максим Осташевський	2.00
275 Михайло Голубко	2.00
291 Петро Туцький	2.00
295 М. Богда	3.00
320 Г. Шулька	3.00
320 Яків Семенків	3.00
325 Михайло Костів	2.00
325 Стефан Заблоцький	2.00
330 Михайло Скаськів	2.00
330 Франко Скибінський	2.00
332 Стефан Григорчук	2.00
334 Параскевія Качуровська	2.00
334 Іван Гнатів	1.00
336 Т. Кальмук	3.00
349 Йосиф Кроль	2.00
349 Микола Лісний	2.00
350 N. Matrafil	5.00
351 Іван Галькевич	3.00
361 Юліян Драґан	5.00
361 Павло Терешко	3.00
361 Ірина Бучка	2.00
361 Петро Бих	2.00
361 Панько Чарнецький	2.00
381 Петро Гевко	2.00
361 Микола Гладкий	2.00
361 Василь Витязь	2.00
363 Дмитро Мішанець	3.00
364 Микола Мураль	2.00
367 Микола Мазурчак	2.00
371 Юліян Баранюк	5.00
371 Петро Ковальчук	2.00
371 Степан Гарцула	2.00
371 Константин Яцентий	2.00
372 Андрій Когут	2.00
372 Юліян Голинський	2.00
375 Михайло Соханьчак	2.00
375 Франко Ставарський	2.00
381 Антін Зубрицький	2.00
387 А. Лемешка	2.00
425 William Kalinchuk	8.00
433 Кость Шинькар	5.00
476 Ілько Зазуляк	2.00

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу. виповнити оцей блянкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". **10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.**

Імя й призвище ____________________ Ч. від.______

Стара адреса ______________________________

Нова адреса ______________________________

____

Д-р Роман Осінчук.

Проблема миру в людському тілі

Нераз дивно стає, що людина на перший погляд сильна, добре відживлена, здорова та життєрадісна, а прийде яканебудь хвороба і ця сама людина так скоро никне та занепадає, що в короткому часі, до 1—2 тижнів і на той світ подається. А з другої сторони буває чоловік худий, як кажуть хирляк, і цю саму хворобу перебуде. Або бувають люди, що тільки на нього вітер повіє, він вже хворий. Другі знова живуть в трудних умовинах праці та житла, часом і не доїдають та ходять, як то кажуть, поміж хворобами і не хворують. Де лежить причина захворувальности і смертности одних, а де ця видержливість у других? Чому одні є дуже податливі, а другі такі відпорні на хвороби? Де заховані сили людської відпорности?

Сьогодні всі ми добре знаємо, що для кожної хвороби мусить бути якась причина. І цих причин для різних хворіб є багато. Бувають ними різні фізичні, хемічні, бактеріологічні, токсичні і другі чинники. І як що взяти під увагу якунебудь інфекційну недугу, то знаємо, що її причиною є мікроорганізми (бактерії чи віруси), які діставшись до людського тіла можуть викликати хворобу. Кажу можуть, бо не завжди бактерії, які дістануться до людського тіла, викликують хворобу. Організм часто в відповідних умовинах поборює цих ворогів здоровя своїми внутрішніми засобами і до розвитку хвороби не допустить. Нераз в людськім організмі відбувається страшна боротьба білокривців з наїздниками-бактеріями. Нераз на побоєвищі численно кольосальні жертви падають, але людина, як така, навіть цього не відчуває. Це все безперечно говорить про людську відпорність до деяких хворіб та внутрішні сили для боротьби з ворогами здоровя.

Деякі люди кажуть, що цей або другий чоловік має добру конституцію тіла і тому він здоровий.

Поняття людської конституції не нове. Воно, базується на довгому лікарському досвіді ще з давних часів. І ця конституція людського тіла була і є постійно гордійським вузлом лікарського світу. Лікарі не задоволяються самим поняттям конституції. Вони хотять її близче очеркнути та збагнути на чому вона полягає. Це замало сказати, що конституція це збір певних внутрішних прикмет людини, як це донедавна говорилось. Це за мало сказати, що на конституцію складаються всякі властивості крові, лімфатичної системи, ретикулярно-енертоліярної системи та спадкові прикмети, що люди одержують в спадку після своїх предків. Ми сьогодні знаємо, що в сироватці крові є дуже різнородні речовини т. зв. антитіла, що вміють всякого роду бактерії розпускати, зліплювати чи нищити, що деякі білокрівці, немов жовніри на фронті, бережуть ладу і безпеки в людському організмі перед всякими скритими і явними ворогами людського здоровля.

Теж знаємо, що конституція людини не завжди та сама. Відпорні сили в людськім тілі є в великій мірі залежні від середовища, в якому жиє людина. На неї мають теж вплив вік людини, стать (пол), психічний стан, клімат, а навіть пора року. Кожна людина має свою індівідуальну конституцію. І тому у новому очеркненні Кравса, Пфавндлера і других, конституція це є індівідуальна, генотипічно обоснована, релятивно постійна, тілесна і психічна властивість особи, що особливо проявляється у відпорности та реактивній готовности на всякі хворобові чинники.

Але що стимулює це людське тіло до постійної готовости? Останньо доволі цікаво вияснює це д-р Зайт з Єйл Університету. За його твердженням у відпорності мають леньки надниркові залози, що у формі шапочок є вміщені на горішних бігунах обох нирок. Отже обводова часть, т. зв. кора, цих залозок продукує специяльні гормони, що стимулюють в людськім тілі деякі клітини і дають їм силу до боротьби з ворогами, а з другої сторони побуджують кров і другі рідини тіла до витворювання бактеріовбивчих антитіл (протеїн). Виділювання цих гормонів теж не є таке просте. Воно є залежне знова від другої гормональної залози, що міститься на підставі чашки т. зв. гіпофізи. Д-р Зайт підчеркує, що ця справа вимагає ще дальших студій, щоби докладно вияснити цю ланцюхову реакцію гормонів і їх остаточне діяння на оборонні сили людського тіла. Проблема забезпечення миру і здоровля обєднаний суспільности людських клітин не є легша, як проблема миру серед народів світу. Вона є напевно далеко важча.

ВИМІТАЮТЬ ОСТАНКИ, ЩО НАГАДУЮТЬ ВІЙНУ.— Місто Гага, Голандія, потерпіло від німецької інвазії та бомбардувань. Та вже його відновлено, а на картині бачимо останню вулицю, яку ще треба було вичистити, усунувши румовища.

ПРОГРАНА ЛЮДИНА

(Докінчення зо сторони 2-гої)

Він не переживе цього...

Віра сиділа похнюплена. Тінь Льва залишилась між ними хоч його самого вже не було.

— Надто сильно кохає він тебе, Вірка... Надто сильно.

Глянув на свою прострілену руку і зітхнув в задумі. В колибі було тихо і в цій тишині наростало щось, що придавлювало їх обоє. Щось, що зродилось між ними там, підчас дороги, тут гинуло, бракувало йому волі, віддиху і свободи дії. Воно тріпалось у безсилі думки...

Нагло Віра зірвалась. Немов би її щось вкололо.

— Він щось собі зробить!... Якщо я не буду при ньому...

Сильвестер глядів тепер на неї і в його очах вона не добачила ніякого здивування. Противно, там горів тільки тихий жаль і глибоке зрозуміння цього світу.

Вона ще стояла посередині, нерішена, розстрясена, нервова, а Сильвестер вже говорив до неї спокійно, опановано, рівним голосом, що давав доказ глибини його свідомости.

— Візьми мої дошки... За слідом доженеш його. Він недалеко. Його не спішиться... Заговори до нього... і остань із ним. Він тебе мусить мати. Без тебе...

— Але він...

— Ти його кохаєш... Тебе тільки примха схитнула... Та ти до нього належиш і ти його кохаєш. Чи не відчуваєш цього?

Вона гляділа на нього так розтривожено, так нерішуче, що йому аж жаль було її. Та всетаки здобувся на стільки зусилля, щоб повторити їй свій наказ:

— Візьми дошки... Дожени його.

— А ти?...

Сильвестер не відповів на цей хвилюючий запит. Його очі ствердли, посіріли і вона зрозуміла. Гарячково кинулась до дощок, гарячково припняла їх до ніг і так само гаряче рушила у пізній сумерк виразним слідом...

Тоді щойно Сильвестер опустив голову на груди і коли б вогонь горів ясніше, дві жемчужини запалали б на його віях, як у малої, малої дитини.... (Кінець).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГАМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20. повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в годині 2. пополудні, в Укр. Хаті. Тому, що назбиралось багато неполагоджених справ, взиваємо всіх членів явитися на збори. — Й. Крупка.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Тов. Запорозька Січ, від. 395, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, зараз по Сл. Божій, в год. 11:30, в церковній гали. Кожний член має явитися на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Просимо, щоб кожний член привів нового члена або вписав дитину до У. Н. Союзу. — І. Годованець, предс.; М. Тихоневич, кас.; М. Гентош, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудеться в неділю, 19. жовтня, в годині 12:30 пополудні, в гали парохіяльній. Уряд просить членів прийти на час, бо урядник має йти до роботи. Довгуючі члени мають сплачувати свої залеглости. — За уряд: В. Могильський, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 18. жовтня, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6. ввечір. Зогляду на важні справи приявність усіх членів конечна. — Уряд.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Сч. від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбдуться в неділю, 19. жовтня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Пригадуємо довгуючим членам, щоби сповнили свою належитість, бо інакше будуть суспендовані. Просимо членів, роби кожний привів на збори одного нового члена або записав дітину. Хто не міг би прийти на збори, хай зголоситься до секретаря, ohn Markowicz, 46 Hayward Ave., Carteret, N. J. — За уряд: І. Савчак, предс.; П. Білинський, ~; І. Маркович, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Згода, від. 359, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 2255 Вест 14. вул. Просимо всіх членок прийти на ці збори. — Анна Гавриляк, предс.; Параскевія Молодець, рек. секр.

БОСТОН, МАСС. — Повідомляєми членів відділу 374, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в годині 3. пополудні, на Елизабет П. Гаузе. Просимо членів о численну участь. Котрі члени чи читачі „Свободи" бажають зложити дарунок для „Свободи", то можуть принести на збори, а секретар разом вишле до „Свобод". — М. Ксіль, фін. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Трквартальні збор Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 19. жовтня, в парохіяльній салі 74 Геррс Еве., в годні 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийди на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Також будуть звіти контролі й уряду. Просимо всіх членів вирівняти свої належитости щодо річної забави. — В. Кушнір, предс.; І. Когольський, секр.

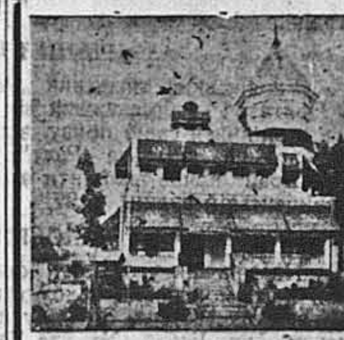
РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Йосафата, від. 217, відбудуться в неділю, 19. жовтня, в годині 2. пополудні точно, в гали де звичайно. На ці збори просимо всіх членів прийти, бо маємо важні справи до вирішення. Також просимо членів приєднувати нових членів у теперішній організаційній кампанії, за що отримаєте нагороду. Котрий член має кандидата, а не може вписати аплікації, хай повідомить організатора п. Ґерула, або відділового секретаря. — За уряд: Пц Паснак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, секр.

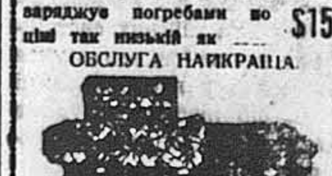
ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в год. 2. пгопол., в сали Укр. Клюбу, 13 Вашингтон ул. Будемо принимати нових членів без вступного. — За уряд: Н. Мазур, предс., В. Мандзій, секр.

БРОНКС, Н. Й. — З причини, що в місяці жовтні суботи 18. і 25. є заняті, зборів Тов. Любов, від. 298, не буде. Членські вкладки буде збирати в неділю, 26. жовтня касієр Тов. п. І. Гупало по Сл. Божій в год. 11:45 перед полуднем в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. — В. Морозович, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. Росжд. Пр. Богородиці, від. 259, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. жовтня, в годині 2. пополудні, від ч. 1903 Вест 51. ул. — Й. Пелех, фін. секр.

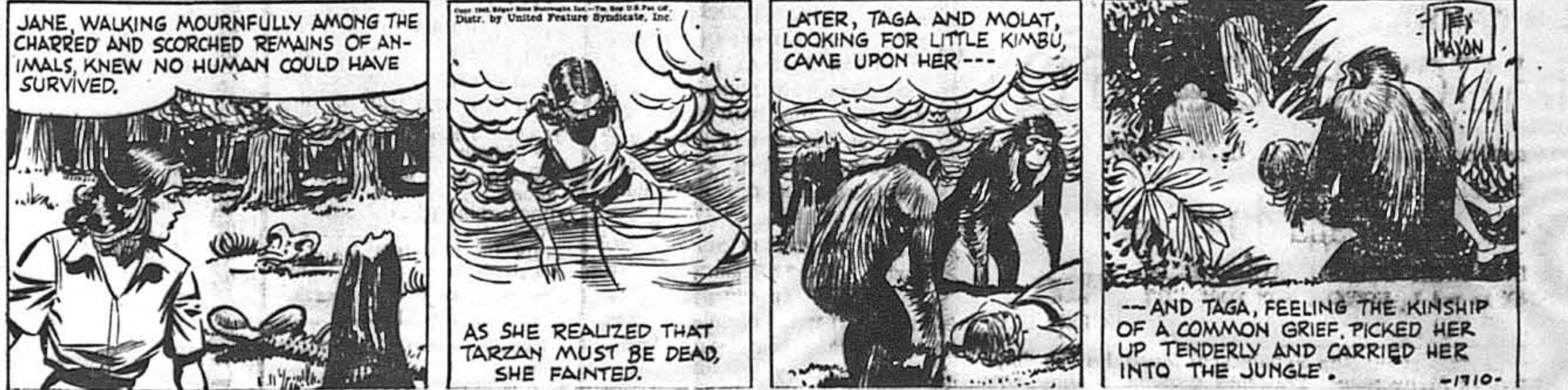

ТАРЗАН, ч. 1710. Спільний смуток.

Коли так Джена ступала сумно посеред погорілих дерев і погибших в огні звірів, вона зрозуміла, що ніяка людина не могла остатися вживих.

Коли вона прийшла до заключення, що Тарзан мусів згинути, вона зімліла.

Пізніше Тага і Молат, які шукали за малим Кімбу, натрапили на ню...

...і Тага, у почутті спільного нещастя, піднесла її ласкаво і занесла її в джунглі.